

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تحلیل محتوا با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تحلیل محتوای درس ۱۰ مطالعات ششم

چه عواملی موجب گسترش علوم و فنون در دوره ی

اسلامی شد ؟

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تحلیل محتوا با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

چه عواملی موجب گسترش علوم و فنون در دوره‌ی اسلامی شد؟

آموزه‌های دین اسلام

مهم‌ترین علت پیشرفت علمی مسلمانان، تعالیم دین اسلام بود. آیت قرآن کریم انسان‌ها را به تفکر درباره‌ی آفرینش جهان، حرکت ستارگان و سیارات، زندگی جانوران و گیاهان و نظایر آن، دعوت می‌کند. پیامبر گرامی اسلام (ص) فرمودند: به دنبال کسب علم باشید؛ حتی اگر مجبور شوید تا چین بروید. امامان، عالمان بزرگی بودند و مردم برای یافتن پاسخ‌های علمی نزد آنها می‌رفتند. امام محمدباقر (ع) و امام جعفر صادق (ع) کلاس‌های درس داشتند و شاگردان زیادی در کلاس‌های آنها حاضر می‌شدند.

نیازهای جدید جوامع مسلمان

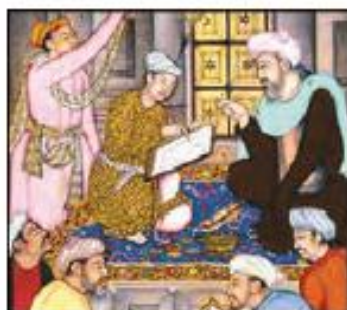
مسلمانان برای کارهایی چون تعیین جهت قبله (جهت رو به خانه‌ی کعبه) بی بردن به ساعت طلوع و غروب خورشید و تقویم و برای انجام دادن عبادت‌ها، کشتیرانی در دریا و نظایر آن به علم ریاضیات و ستاره‌شناسی نیاز داشتند. آنها با أسطرلاب، موقعیت ستاره‌ها را مطالعه می‌کردند. مسلمانان در ساختن و هدایت کشتی‌ها مهارت داشتند و با توجه به جهت ستاره‌ی قطبی در آسمان، مسیر خودشان را در دریا پیدا می‌کردند.

أسطرلاب

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تحلیل محتوا با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

۰۴

ترجمه

وقتی مسلمانان، سرزمین‌های پهناور آن روز را فتح کردند، علوم و فنون این سرزمین‌ها در اختیار آنها قرار گرفت. آنها آثار علمی ملت‌های دیگر چون ایران و یونان را از زبان فارسی (پهلوی) و یونانی به زبان عربی ترجمه کردند تا از آنها استفاده کنند. در آن دوره حتی مراکزی برای ترجمه‌ی کتاب‌ها به وجود آمده بود.

حمایت فرمانروایان از دانشمندان

بعضی از فرمانروایان از دانشمندان و هنرمندان حمایت می‌کردند و خودشان برای ایجاد کتابخانه، مدارس و مراکز علمی پیشقدم می‌شدند.

تجارت و بازرگانی

بازرگانان در سراسر سرزمین‌های اسلامی، کالاها را از جایی به جای دیگر حمل می‌کردند. تجارت و بازرگانی هم از طریق راه‌های خشکی و هم راه‌های دریایی رونق داشت. در این سفرها و آمدورفت‌ها، علوم و فنون نیز از جایی به جای دیگر منتقل می‌شد.

کاغذسازی

مسلمانان فن کاغذسازی را از چینی‌ها آموخته بودند و آن را گسترش دادند و کامل کردند. در آن دوره، صدها مغازه‌ی کتابفروشی در شهرهایی چون بغداد، نیشابور، بخارا و ... وجود داشت.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تحلیل محتوا با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

www.asebankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تحلیل محتوا با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

مراکز علمی جهان اسلام

دانشگاه و کتابخانه

یکی از مهم‌ترین مراکز علمی آن دوره، دانشگاه جندی‌شاپور بود. دانشگاه جندی‌شاپور در اهواز در زمان ساسانیان تأسیس شده بود اما تا سیصد سال بعد از ورود اسلام به ایران به کار خود ادامه داد. در بسیاری از شهرهای اسلامی، کتابخانه‌های بزرگی وجود داشت؛ برای مثال سامانیان در بخارا کتابخانه‌ی عظیمی داشتند که این سیناسال‌ها در آنجا مشغول تحقیق و مطالعه بود.

نظامیه

نظامیه‌ها مدارس بودند که عده‌ی زیادی از افراد در آنها علم می‌آموختند و همان‌جا زندگی می‌کردند و حکومت، خرج تحصیل و زندگی آنها را می‌داد. یکی از وزیران معروف ایرانی به نام خواجه نظام‌الملک، این نوع مدرسه را تأسیس کرده بود. نظامیه‌های نیشاپور و بغداد معروف بودند. دانشگاه‌های امروز جهان تقلیدی از مدارس نظامیه است.

رصدخانه

رصدخانه‌ها محل تحقیق درباره‌ی ستارگان بودند. شهرهایی چون بغداد، اصفهان و ری رصدخانه داشتند.

بیمارستان

نخستین بیمارستانی که از آن اطلاعی در دست است، بیمارستان و مدرسه‌ی پزشکی دانشگاه جندی‌شاپور است. معروف‌ترین بیمارستان دوره‌ی اسلامی، بیمارستانی بود که عضدالدوله دیلمی در بغداد بنا کرده بود که داروخانه‌ای نیز داشت.

www

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تحلیل محتوا با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

www.asebankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تحلیل محتوا با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

www.asebankafinet.ir

فعالیت ۱

کاربرگی شماره ۱۳ را کامل کنید.

فعالیت ۲

با استفاده از اطلاعاتی که درباره‌ی دانشمندان و حکیمان و آثار آنها (فعالیت درس قبل) گردآوری کردید، یک روزنامه‌ی دیواری درست کنید و به دیوار مدرسه بزنید.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تحلیل محتوا با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

مقدمه

تحلیل محتوا چیست ؟

فن پژوهش عینی، اصولی و احتمالا کمی در محتوا به منظور تفسیر آن را تحلیل محتوا می گویند. تفکر بنیادی تحلیل محتوا عبارتست از قرار دادن اجزای یک متن (کلمات، جملات، پاراگراف ها و امثالهم بر حسب واحد هایی که انتخاب می شوند) در مقولاتی که از پیش تعیین شده اند البته تحلیل محتوا تنها محدود به متن و نوشته نمی شود، بلکه می تواند شامل سایر مطالب از جمله تصاویر، نقشه ها و نقاشی ها و نمودارها نیز باشد.

تحلیل محتوا از نظر بارکوز : وی معتقد است که تحلیل محتوا عبارتست از تحلیل علمی، جامع، دقیق و منظم پیام های ارتباطی است.

چرا محتوا را تحلیل می کنیم؟

پاسخ این سوال در یک جمله می تواند چنین باشد: یافتن نسبت بین اهداف و محتوا به منظور بهبود محتوای موجود، علت اصلی تحلیل محتوا خواهد بود اما موضوع به همین جا ختم نمی شود چنانچه در تعاریف مختلف از محتوا نیز مشاهده شد. محتوا دارای عناصر متعدد و پیچیده ای است ضمن آنکه جنبه های مختلفی را نیز در بر دارد. از این رو یکی از دلایل تحلیل محتوا تشخیص این عناصر و آن جنبه هاست. مسلما در صورتی که اجزای مختلف محتوا شناخته شده و دسته بندی گردد درک آن ساده تر و انتقال آن مقدرتر خواهد بود.

بنده برای تحلیل محتوا درس دهم از مطالعات اجتماعی ششم با نام چه عواملی موجب گسترش علوم و فنون در دوره ی اسلامی شد ؟ را انتخاب کردم . به طور خلاصه می توان گفت این درس به بررسی عوامل پیشرفت مسلمانان از نظر علمی می پردازد .

نکات کلیدی :

مطالعات اجتماعی ششم ، درس دهم ، تحلیل محتوا

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تحلیل محتوا با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

توضیح	قسمت
<p>به طور کلی عوامل گسترش علوم و فنون در دوره اسلامی از نظر این درس :</p> <ul style="list-style-type: none"> - آموزه های دیدن اسلام - نیازهای جدید جوامع مسلمان - ترجمه - حمایت فرمانروایان از دانشمندان - تجارت و بازرگانی - کاغذ سازی - ایجاد مراکز علمی در قلمرو اسلامی <p>مهم ترین علم پیشرفت علمی مسلمانان تعالیم دین اسلام بود پیامبر گرامی اسلام فرمودند : به دنبال کسب علم باشید حتی اگر مجبور باشید به چین بروید امامان ، عالمان بزرگی بودند که مردم برای یافتن پاسخ های علمی نزد آن ها می رفتند . امام محمد باقر و امام جعفر صادق کلاس های درس داشتند مسلمانان به وسیله اسطرلاب موقعیت ستاره ها را مطالعه می کردند مسلمانان در ساخت و هدایت کشتی مهارت داشتند و با توجه به جهت ستاره ی قطبی در آسمان مسیر خودشان را در دریا پیدا می کردند مسلمانان آثار علمی ملت های دیگر چون ایران و یونان را از زبان فارسی (پهلوی) و یونانی به عربی ترجمه کردند تا از آن ها استفاده کنند مسلمانان فن کاغذ سازی را از چینی ها آموختند و آن را گسترش دادند و حتی صدها مغازه ی کتاب فروشی در شهرهایی چون بغداد ، نیشابور و بخارا ... وجود داشت یکی از مهم ترین مراکز علمی آن دوره دانشگاه جندی شاپور بود که دراهواز و در زمان ساسانیان تاسیس شد اما تا سیصد سال به کار خود ادامه داد</p> <p style="text-align: center;">نظامیه ها :</p> <p>مدارسی بودند که عده زیادی از افراد در آن ها علم می آموختند و همان جا زندگی می کردند و حکومت خرج تحصیل و زندگی آن ها را می داد این نوع مدرسه را یکی از وزیران معروف ایرانی به نام خواجه نظام الملک تاسیس کرده بود نظامیه های نیشابور و بغداد معروف بودند . دانشگاه های امروز جهان تقلیدی از مدارس</p>	بیان مساله

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تحلیل محتوا با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

<p>نظامیه است . رصدخانه محل تحقیق درباره ستارگان بود . شهرهایی چون بغداد ، اصفهان و ری رصدخانه داشتند بیمارستان : - نخستین بیمارستان و مدرسه پزشکی دانشگاه جندی شاپور - معروف ترین بیمارستان : بیمارستان عضالدوله (موسس) در بغداد عصر تاریکی اروپا به دوره ای گفته می شود که مسلمانان به پیشرفت های بزرگ علمی دست یافته بودند. در حالی که مردم اروپا در جهل و خرافات زندگی می کردند . بعدها با ترجمه ی آثار علمی مسلمانان به وسیله اروپاییان علوم و فنون از سرزمین های اسلامی به اروپا انتقال یافت . با کمک پرسشنامه و مصاحبه ای که با دانش آموزان در مورد متن درس های مطالعات اجتماعی ششم داشتم متوجه شدم که بیشتر دانش آموزان درس ها را از نظر فهم مناسب می دانند . البته برخی از دانش آموزان تعداد زیاد درس ها را از اشکالات مهم آن می دانند .</p>	
<p>خصوصیات ظاهری جذاب و جالب بودن درس برای شاگردان آیا متن درس با خط خوانا برای دانش آموزان چاپ شده است ؟ بله آیا عکس های کیفیت مناسبی دارند ؟ به نظر می رسد با توجه به قدیمی بودن عکس ها کیفیت لازم را ندارند . آیا محتوا در ذهن دانش آموز می ماند؟ بله - البته با توجه به موارد متعدد نیاز به تمرین و تکرار می باشد . آیا اندازه حاشیه ها خالی اطراف متن ، اندازه حروف ، و شکل ها قابلیت استفاده از درس را افزایش می دهد ؟ بله آیا شکل ها باعث افزایش علاقه به درس می شود ؟ بله چه نوع مواد تکمیلی همراه درس است (راهنمای معلم ، پوستر ، آزمون) : کاربرگ چهار چوب مفهومی جهت گیری نظری درس چیست ؟ متن کتاب بچه ها را به سمت هدایت می کند که متوجه می شوند ، مهمترین علت پیشرفت علمی مسلمانان، تعالیم دین اسلام بود.</p>	<p>تحلیل محتوا با سوال ها</p>

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تحلیل محتوا با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

آیا درس منعکس کننده آخرین تحقیقات در مورد عوامل گسترش علوم و فنون در دوره ی اسلامی شد هست ؟ بله
آیا هدف های آموزشی درس به صورت واضح بیان شده ؟ بله
این هدف ها تا چه میزان با دید گاههای شما در مورد عوامل گسترش علوم و فنون در دوره ی اسلامی شد دارد ؟ به طور کامل

محتوا

کدامیک از انواع فعالیت های مربوط به فعالیت های حوزه های علوم اجتماعی در درس گنجانده شده است ؟ فعالیت علمی و پژوهشی
چه میزان بر یادگیری دانش عوامل گسترش علوم و فنون تاکید شده است ؟ به طور کامل و در سطح دانش آموز ششم
آیا درس و فعالیتها متناسب با مهارتهای زندگی می باشد ؟ بله
آیا درس دانش آموز را با محتوای آن درگیر میکند ؟ بله
آیا درس تفکر نقادانه و خلاق را ترغیب می کند ؟ خیر

سازماندهی

درس چگونه سازماندهی شده است ؟ به طور مناسب
آیا درس به ترتیب آموزش داده میشود و این ترتیب ، سازماندهی مناسبی از عوامل گسترش علوم و فنون اسلامی را ارائه می کند ؟ بله

قابلیت انطباق پذیری

آیا درس اطلاعات لازم را برای تطبیق آن با نیازهای شخصی شاگردان ارائه کرده است ؟ بله
آیا درس را میتوان با استعداد ویژه به کاربرد ؟ تا حدودی
آیا درس را می توان برای شاگردان ناتوان در یادگیری بکار برد ؟ بله

سبک درس

آیا دانش آموزان سبک نگارش مطالب درس را می پسندند؟ بله
آیا در درس از تصورات قالبی و زبان کلیشه ای اجتناب شده است ؟ بله

مقوله های اشاره شده در کتاب و فراوانی ها:

موضوع	دفعات تکرار
-------	-------------

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تحلیل محتوا با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

محتوا	علم و علوم	۱۴
	اسلامی	۶
	تعداد پارگراف	۱۶
	تعداد جملات	۲۳
حوزه های موضوعی	شماره تصویر	هدف تصویر
	۱	مسلمانان با استفاده از اسطرلاب جهت حرکت با کشتی را پیدا می کردند. (دانش)
	۲	مسلمانان بعدت از فتح سرزمین های دیگر کتاب های علمی آنها را به عربی ترجمه می کردند . (درک و فهم)
	۳	مسلمانان با استفاده از راه های خشکلی و آبی به تجارت مشغول بودند و با این تجارت علوم و فنون نیز رد و بدل می شد . (دانش)
	۴	مسلمانان فن کاغذ سازی را از چینی ها آموختند و کتاب فروشی های زیادی در آن زمان دایر بود . (درک و فهم)
	۵	در آن زمان دانشگاه هایی مثل جنید شاپور برپا بود (دانش)
	۶	آثار علمی مهم مسلمانان در تصویر آمده است . (دانش)
	در مجموع این درس ۶ تصویر دارد ولی به صورت کامل برخی تصاویر مفهوم را نمی رسانند و شایسته است که تصاویر جایگزین شود .	
تمرین ها		هدف
فعالیت ۱		این درس یک کاربرد دارد که کاملا مربوط به همین درس می باشد .
فعالیت ۲		تهیه روزنامه دیواری مربوط به این درس که کاملا مناسب است .
یک سوال چالشی در اخر درس پرسیده شده است که بسیار برای فعالیت دانش آموزان در جلسه بعد مناسب است .		
نتیجه گیری	در مجموع مطالب این درس به طور کلی اهداف درس را محقق می سازد . ولیکن تصاویر مناسبی برای متن ها انتخاب نشده است . همچنین تعداد سوالات و فعالیت های برای درس	

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تحلیل محتوا با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

و پیشنهادات	کم می باشد . پیشنهاد می شود : کیفیت تصاویر با متن ها سازگاری بهتر و از کیفیت بهتر برخوردار شود .
----------------	--

www.asebankafinet.ir